**CURTEA DE APEL BĂLŢI**

Prima instanță:Judecătoria Drochia, sediul Central(judecător:Victoria Robu)

Dosarul nr.2ac-92/2023

**D E C I Z I E**

Colegiul Civil şi de Contencios administrativ

04 iunie 2024 mun. Bălţi

În componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecător Elena Grumeza

Judecătorii Dumitru Corolevschi și Natalia Chircu

Grefier Natalia Pasat

examinând în ședință publică apelul declarat de reprezentantul GŢ'Prodan Galina"-avocatul Rusu Virgiliu împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 05 iunie 2023,emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de "KOVI-TRANS"SRL către GT'Prodan Galina Mihail" cu privire la încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată,-

**a c o n s t a t a t:**

**Pretenţiile reclamantului:**

1. La 02 august 2021 reclamantul "Kovi-Trans" SRL prin intermediul avocatului Macovei Gheorghe, s-a adresat în instanţa de judecată cu o cerere de chemare în judecată către GȚ "Prodan Galina Mihail", solicitând încasarea datoriei, penalităților și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii reclamantul a indicat, că la data de 21.05.2021 a fost încheiat Contractul- comandă de transport nr. BN-108 între SC„Kovi-Trans"SRL și GȚ„Prodan Galina Mihail", potrivit căruia, SC„Kovi-Trans"SRL s-a obligat să transporte marfă pe rute internaționale la solicitarea pârâtului GȚ„Prodan Galina Mihail". Conform clauzelor contractuale, s-a convenit asupra transportării mărfii ce constă din mere din Macedonia în

Federația Rusă, transportarea urmând a fi efectuată cu camionul cu numere de înmatriculare H359OУ/AH363832, destinatar fiind „GLOBAL GAR GROUP LLC”. La fel, conform comenzii acceptate, s-a convenit supra prețului de 3 600 Euro, care urma să fie achitat nu mai târziu de ziua sosirii camionului la descărcare.

**3.** Menționează că, în vederea executării contractului, reclamantul SC„Kovi-Trans”SRL a efectuat încărcarea mărfii la adresa Macedonia, Resen și a transportat-o în Federația Rusă, Odinstovo, ziua descărcării fiind data de 29.05.2021. Conform scrisorii de trăsură (CMR) nr.0915 din 21.05.2021, destinatarul „GLOBAL GAR GROUP LLC” a confirmat recepția mărfii și lipsa pretențiilor privind încărcătura livrată la data de 29.05.2021, aplicând ștampila în rubrica 24 a CMR-ului. În acest sens, SC„Kovi-Trans”SRL a eliberat INVOICE nr. 22-05/21 în mărime de 3 600 Euro pentru achitarea serviciilor de transport conform condițiilor contractuale.

**4.** Suplimentar, susține faptul că, la data de 29.05.2021, în adresa pârâtului GȚ „Prodan Galina Mihail„ a fost emisă factura fiscală nr. AAK5088992 pentru servicii de transport internațional în sumă de 77 451, 48 lei și actul de predare-primire a lucrărilor nr. 29-05/21 din 2021. Data scadentă pentru achitarea serviciilor de transport a fost 29.05.2021, ziua în care camionul a ajuns la descărcare, fapt ce rezultă din pct.11 al Contractului nr.BN-108 din 21.05.2021, care prevede că termenul de achitare a serviciilor de transport este nu mai târziu de ziua sosirii camionului la descărcare. Astfel, descărcarea a avut loc la 29.05.2021, reieșind din rubrica 24 al scrisorii de trăsura (CMR) nr. 0915 din 21.05.2021. Dada fiind întârzierea pârâtului în achitarea datoriei restante în temeiul contractului, la data de 07 iulie 2021, în adresa acestuia a fost expediată somația privind plata sumelor datorate companiei SC„Kovi-Trans”SRL în baza comenzii pentru transport internațional şi expediție nr. BN-108 din 21 mai 2021, prin care s-a solicitat achitarea benevolă a datoriilor contractuale în sumă 3 600 Euro, în termen de 5 zile de la data recepționării somației. Conform avizului de recepție somația de plată menționată a fost recepționată la data de 09 iulie 2021. Consideră reclamantul că, până în prezent au fost epuizate toate mijloacele legale de soluționare a diferendului dat, iar toate termenele posibile oferite pârâtului pentru onorarea obligațiilor rămase au fost epuizate și solicită încasarea din contul pârâtului GȚ „Prodan

Galina Mihail” în beneficiul reclamantului SC„Kovi-Trans”SRL, a sumei de 3 600 Euro cu titlul de datorie contractuală, a sumei de 2 196 Euro cu titlul de penalitate contractuală, a sumei de 3 713, 26 lei cu titlul de taxă de stat și a sumei de 6 000 lei drept cheltuieli pentru asistența juridică.

**5.** Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 10 decembrie 2021, s-a admis parțial acțiunea înaintată de SRL „Kovi-Trans” și s-a încasat de la GȚ „Prodan Galina Mihail” în beneficiul SRL „Kovi-Trans” datoria în sumă de 3 600 de Euro, penalitate contractuală în sumă de 2 196 de Euro și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat achitată de reclamant la înaintarea acțiunii în sumă de 3 713,26 lei. În rest, cerințele reclamantului s-au respins, ca neîntemeiate.

**6.** Prin decizia Curții de Apel Bălți din 15 decembrie 2022, hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 10 decembrie 2021 s-a casat cu remiterea cauzei civile la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

**7.** La data de 02.02.2023 prezenta cauză civilă a fost repartizată repetat în mod automat aleatoriu judecătorului Judecătoriei Drochia, sediul central-Victoria Robu, prin încheierea din 06.02.2023, fiind acceptată spre examinare.

**Poziţia instanţei de fond:**

**8.** Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 05 iunie 2023, s-a admis integral cererea de chemare în judecată formulată de ”KOVI-TRANS”SRL către GȚ”Prodan Galina Mihail” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

- Se încasează de la GȚ”Prodan Galina Mihail”, c/f.34029522, cu sediul în s.Miciurin,r-ul Drochia, în beneficiul ”KOVI-TRANS”SRL, IDNP*****, cu sediul în mun.Chișinău, bd.Mircea cel Bătrîn, 7, datoria contractuală în mărime de 3600,00(trei mii șase sute,00)euro, penalitatea în mărime de 2196,00(două mii una sută nouăzeci și șase,00)euro, în total suma de 5796,00(cinci mii șapte sute nouăzeci și șase,00)euro sau echivalentul în monedă naţională conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Moldovei la data executării hotărârii.

- Se încasează de la GȚ”Prodan Galina Mihail”, c/f.34029522, cu sediul în s. Miciurin, r-ul Drochia, în beneficiul ”KOVI-TRANS”SRL, IDNP*****, cu sediul în mun.Chișinău, bd.Mircea cel Bătrîn, 7, cheltuielile de judecată,

compuse din cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 3713,26(trei mii șapte sute treisprezece,26)lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 6000,00(șase mii,00)lei, în total suma de 9713,26(nouă mii șapte sute treisprezece,26)lei.

**Solicitarea apelantului:**

**9.** La data de 06 iunie 2023 (potrivit adresei poștale f.d.197), GȚ"Prodan Galina Mihail", a formulat o cerere de apel prealabilă împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 05 iunie 2023, iar la data de 25.10.2023 a depus apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept, în temeiul art.364-365 CPC, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărîrii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare,într-un alt complet de judecată.Subsidiar, solicită casarea integrală a hotărîrii judecătoriei Drochia, sediul Central din 05.06.2023,cu adoptarea unei noi hotărîri prin carea să fie dispusă respingerea acțiunii.

**Argumentele părţilor:**

**10.** În motivarea cererii de apel apelantul a menționat că hotărîrea primei instanţe este pasibilă casării, din mai multe motive, concluziile primei instanţe expuse în hotărâre sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente. Concomitent, la examinarea cauzei prima instanţă a încălcat normele de drept procedural, soluţionând problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

**11.** De asemenea, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ a încheiat cu „GLOBAL GAR GROUP LLC", contractul de vânzare-cumpărare Nr. 200521-1 din 20.05.2021. În baza acestui contract G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ şi-a asumat obligaţiunea de a asigura transportarea bunurilor (*obiect al contractului, reţinute în specificaţia nr. 1 la contract*) către SA„GLOBAL GAR GROUP LLC" din contul ultimei *{potrivit pct. 2.2. din contract).*

**12.** Deci, reieșind din considerentele vizate, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ a semnat cu „KOVI-TRANS„S.R.L. două Contracte-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă:

- Contract-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfa cu nr. BN-106 din 18.05.2021. Potrivit acesteia, data încărcării a fost prevăzută la 19.05.2021; Traseul: încărcarea de la Macedonia (.*Rasen*) - descărcarea Rusia *(Moscova)]* Pentru efectuarea transportului de marfă 21,7 tone pe traseul- încărcarea de la Macedonia *(Rasen)* **-** descărcarea Federaţia Rusă *(Moscova)* urma a fi achitat de G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ către KOVI-TRANS„S.R.L. suma de 3600 euro; marfa urma a fi transportată cu TIR (*autocamion*) cu numărul de înmatriculare A 494 TE 750/ EB 831577;

- Contract-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfa cu nr. BN-108 din 21.05.2021. Potrivit acesteia, data încărcării a fost prevăzută pentru 22.05.2021; Traseul: încărcarea de la Macedonia *(Rasen)* - descărcarea Rusia *(Moscova)-,* Pentru efectuarea transportului de marfă 21,7 tone pe traseul încărcarea de la Macedonia *(Rasen)* **-** descărcarea Federaţia Rusă *(Moscova)* urma a fi achitat de G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ către KOVI-TRANS„S.R.L. suma de 3600 euro; marfa urma a fi transportată cu TIR (*autocamion)* cu numărul de înmatriculare H 359 OУ 32/ AH 3638 32.Faptele respective sunt probate *prin Contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-106 din 18.05.2021, Contract-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108 din 21.05.2021.*

**13.** Totodată, la scurt timp de la semnarea contractelor-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfa, din motiv că, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ şi SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" nu au ajuns la un numitor comun în partea ce ţine de preţul obiectului contractului de vânzare-cumpărare vizat supra, au renunţat la acel raport juridic civil *(contract).*

**14.** Suplimentar, despre acest fapt neîntârziat a fost informată şi compania transportatoare „KOVI-TRANS„S.R.L. Mijloacele de transport TIR *(autocamion)* cu numărul de înmatriculare A 494 TE 750/ EB 831577 şi H 35932/ AH 3638 32, a „KOVI-TRANS„S.R.L. la data de 21.05.2021 deja se aflau în Macedonia *(Rasen).*

**15.** La fel, susține că angajaţii G.T. „PRODAN GALINA MIHAIL„ la **21.05.2021** dispuneau de informaţie precum că, între SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" şi compania „Deltask Fresh Duel„ din Macedonia *(Rasen),* la

data de **10.05.2021** a fost încheiat un contract de vânzare-cumpărare de marfă, dispunea şi de informaţia că părţile acestui contract au nevoie de transportatori de marfa. Având în vedere situaţia creată, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ a propus SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" să angajeze pentru transportarea mărfii pe „KOVI-TRANS„S.R.L. *(în condiţii similare cu cele din Contractele cerere nr. BN-106, BN-108 vizate supra, chiar şi la acelaşi preţ 3600 euro per autocamion TIR),* având în vedere că, în Macedonia *(Rasen)* deja se aflau acele două autocamioane TIR cu numărul de înmatriculare A 494 TE 750/ EB 831577 şi H 359 OУ 32/ AH 3638 32 a „KOVI-TRANS„S.R.L.

**16.** Astfel, despre discuţia/propunerea adresată de G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ către SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" a fost informată „KOVI-TRANS„S.R.L., iar ultima cu propunerea dată a fost de acord, astfel soluţionând incidentul la momentul apariţiei. Relevant este că, reprezentanţii „KOVI-TRANS„S.R.L. au confirmat și au dat asigurări că pe marginea incidentului faţă de G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ nu are careva obiecţii/pretenţii de ordin material sau moral. Faptul respectiv a fost probat prin contractul de vînzare-cumpărare de marfă din 10.05.2021.

**17.** În consecință, SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" a angajat prin contractul nr.BN-107 din 21.05.2021, pe „KOVI-TRANS„S.R.L. pentru a transporta marfa *(obiect al contractului de vânzare-cumpărare de marfă din data de 10.05.2021 încheiat între* SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" *şi compania* „Deltask Fresh Duel„**).** Pentru transportarea mărfii vizate din Macedonia (Rasen) în Federaţia Rusă (Moscova) *(încărcarea de la Macedonia (Rasen) - descărcarea Federaţia Rusă (Moscova)* au fost antrenate autocamioane TIR cu numărul de înmatriculare A 494 TE 750/ EB 831577 şi H 359 OУ 32/ AH 3638 32 a „KOVI-TRANS„S.R.L. care la data de 21.05.2021 deja se aflau în Macedonia *(Rasen).*Faptul respectiv a fost probat prin INVOICE nr. 28-05/21, 24-05/21; CMR nr. 0915.

**18.** Menționează faptul că, „KOVI-TRANS„S.R.L. cu autocamioanele TIR cu numărul de înmatriculare A 494 TE 750/ EB 831577 şi H 359 OУ 32/ AH 3638 32 au realizat pe deplin obligaţiunea contractuală asumată faţă de SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC", deoarece, marfa a ajuns la destinaţie *(Federaţia Rusă (Moscova).*

**19.** Totodată, la data de 29.05.2021 SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” a achitat lui „KOVI-TRANS„S.R.L. plata *(integrală)* pentru serviciul prestat *(conducătorilor auto le-au fost transmişi banii). Fapt probat prin CMR nr. 0915; INVOICE nr. 28-05/21, 24-05/21.*

**20.** La fel, circumstanţele speţei denotă faptul că, chiar dacă G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ şi „KOVI-TRANS„S.R.L. au semnat Contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere a marfii cu nr. BN-106 din 18.05.2021 şi nr. BN-108 din 21.05.2021, „KOVI-TRANS„S.R.L. nu a realizat obligaţia contractuală, transportarea mărfii în total 43,4 tone (obiectul contractului de vînzare-cumpărare Nr. 200521-1 din 20.05.2021) din Macedonia (Rasen) în Federaţia Rusă (Moscova). Ca efect, în baza Contractelor- cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-106 din 18.05.2021 şi nr. BN-108 din 21.05.2021, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ nu are şi nu poate avea careva obligaţie contractuală, datorie faţă de „KOVI-TRANS„S.R.L. .

**21.** Consideră că acţiunea formulată de „KOVI-TRANS„S.R.L. are un caracter abuziv și ilegal, iar în sensul fortificării poziţiei reiterează faptul că:

**22.** - La data de 29.05.2021 SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” a achitat plata „KOVI- TRANS„S.R.L. pentru serviciul prestat, necătând la acest fapt „KOVI- TRANS„S.R.L. emite la aceiaşi dată factură fiscală (se anexează) nr. AAK5088992 pe numele G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ pe suma de 77451,48 lei, pretinzând de la G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ încasarea în mod repetat a plății pentru serviciul prestat .

**23.** Remarcă faptul că, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ în perioada lunilor mai-iunie a anului 2021 a apelat SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” să verifice dacă a fost efectuată plata de către SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” către „KOVI-TRANS„S.R.L. pentru serviciile prestate de ultima, iar reprezentanţii SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” au confirmat efectuarea plăţii.

**24.** Ulterior, G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ a apelat „KOVI-TRANS„S.R.L. pentru a verifica dacă informaţia vizată supra e veridică, „KOVI- TRANS„S.R.L. a confirmat-o.

**25.** Totodată „KOVI-TRANS„S.R.L. a menţionat că careva pretenţii faţă de G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ nu au, din care considerente au expediat în

adresa G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ un Act de anulare a Contractului-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-106 din 18.05.2021, în care confirmă că transportarea mărfii a avut loc, plata a fost efectuată de SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" după cum şi declară că este anulat, nevalid Contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-106 din 18.05.2021, specificând totodată că, nu va avea pretenţii materiale în baza acestui contract faţă de G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ .

**26.** Suplimentar, reiterează că, Contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108 din 21.05.2021 e similar cu cel încheiat la 18.05.2021 nr. BN-106, are la bază aceleaşi circumstanţe de fapt şi de drept (*doar autocamioanele TIR diferă, sunt două mijloace de transport diferite).* Faptul invocat supra impunea şi impune „KOVI-TRANS„S.R.L. să procedeze cum a procedat cu Contractul-cerere nr. BN-106, pe când în cazul din speţă se procedează altfel.

**27.** Totodată, comunică faptul că, referitor la Contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108 din 21.05.2021, telefonic, „KOVI-TRANS„S.R.L. a informat G.Ţ. „PRODAN GALINA MIHAIL„ că va fi emis încă un act de anulare a Contractului-cerere nr. BN-108 din 21.05.2021, însă nu a realizat promisiunea.

**28.** Subliniază că, acţiunile intimatului din speţă vin în contradicţie cu standardele impuse prin art. 10 alin. (1), 14 alin. (1), 775 alin. (1) Cod civil, fapt ce nu urmează a fi tolerat. Astfel, în sensul justificării poziţiei scoate în evidenţă prevederile art. 13 alin. (1), 14 alin. (2) Cod civil.

**29.** La fel, din motivul existenţei circumstanţelor speţei descrise supra, atât factura fiscală nr. AAK5088992, cât şi actul de predare primire nu e semnat de G.Ţ."PRODAN GALINA MIHAIL„

**30.** Aderent, la examinarea cauzei prima instanţă a acţionat contrar prevederilor art. 117, 118, 167 alin. (1) lit. c) CPC, fapt ce atestă că acţiunile/inacţiunile instanţei sunt absolut injuste, vin în contradicţie cu normele imperative a Codului de procedură civilă, cu prevederile art. 6 par. 1 al Convenţiei CEDO.

**31.** La fel, pentru consolidarea poziţiei în partea ce ţine de prezenţa temeiurilor casării hotărârii contestate de către instanţa de apel, sunt prevăzute prevederile art. 386 alin. (1), lit. d) Cod de procedură civilă în coroborare cu

prevederile art. 388 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, conform următoarelor argumente.

**32.** De fapt, având în vedere circumstanţele speţei descrise în pct. 3 din prezentul înscris, conchide că, „KOVI-TRANS,, S.R.L. solicită instanţei dispunerea încasării de G.Ţ. „Prodan Galina Mihail,, în beneficiul său a sumei de 3600 euro *{inclusiv şi penalitate 2196 euro),* pentru serviciile de transport prestate SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC". Ori, G.Ţ. „Prodan Galina Mihail,,, de către „KOVI-TRANS,, S.R.L. nu a fost prestate servicii de transport *(în baza Contract-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108 din 21.05.2021)* pentru această sumă.

**33.** *În drept*, cererea de apel a fost întemeiată pe prevederile art. 239, 357, 358, 360, 362, 364, 365, 385, 386, 388 Cod de Procedură Civilă.

**Argumentele referinței depuse de intimatul „KOVI-TRANS,, S.R.L. prin intermediul avocatului Macovei Gheorghe:**

**34.** La data de 05 decembrie 2023 intimatul „KOVI-TRANS,, S.R.L. prin intermediul avocatului Macovei Gheorghe a depus referință la cererea de apel prin care a indicat că cererea de apel este una abuzivă şi nefondată juridic,solicitînd respingerea cererii de apel cu menținerea hotărîrii instanței de fond, din următoarele considerente:

**35.** Menţionează faptul că, înscrisurile anexate la cererea de apel sunt redactate în limba rusă, fapt care reprezintă o încălcare a Codului de procedură civilă al Republicii Moldova.

**36.** Or, art. 364 alin. (3) prevede expres „Înscrisurile alăturate, redactate într-o limbă străină se depun în traducere, certificată în modul stabilit de lege."

**37.** Remarcă faptul că, în textul cererii de apel este menționat despre contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-106 din 18.05.2021 care însă nu are nici o relevanţă la caz, dat fiind faptul că hotărârea contestată se referă exclusiv la contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108 din 21.05.2021.

**38.** La fel, în pct. III) din cererea de apel, este indicat că „la scurt timp de la semnarea contractelor-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere marfă, din motiv că GŢ „Prodan Galina Mihail" şi SRL„GLOBAL GAR GROUP

LLC” nu au ajuns la un numitor comun în partea ce ţine de preţul obiectului contractului de vânzare-cumpărare vizat supra, au renunţat la acest raport juridic civil. Despre care fapt neîntârziat a fost informată şi compania transportatoare „Kovi- Trans" SRL.

**39.** Aderent, remarcă faptul că la anexele cererii de apel nu este nici o probă veridică şi concludentă care ar demonstra atât faptul presupusei renunţări conform contractului nr. 200521-1 din 20.05.2021, cât şi modul de informare şi faptul că „Kovi-Trans" SRL a fost real informat, cele indicate în cerere fiind astfel doar fraze pur declarative.

**40.** Mai mult ca atât, contractul între GŢ „Prodan Galina Mihail” şi SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” fiind încheiat la 20.05.2021, care indică atât obiectul contractului cât şi preţul, iar la 21.05.2021 fiind încheiat contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108, este alegoric a zice că „la scurt timp de la semnarea contractelor-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere a mărfii părţile nu au ajuns la un numitor comun în partea ce ţine de preţul *contractului",* **or, acesta deja fiind semnat, denotă exprimarea consimţământului în raport cu cele indicate.**

**41.** Menţionează și faptul că alte raporturi contractuale cu vânzătorul sau cumpărătorul nu au fost înregistrate, iar o modificare a contractului-cerere nr. BN-108 din 21.05.2021 dintre „Kovi-Trans" SRL şi G.Ţ „Prodan Galina Mihail" nu a fost materializată.

**42.** Ulterior, în continuarea argumentării, apelantul susţine că urmare a faptului că mijloacele de transport deja se aflau în Macedonia (Rasen), în scopul executării obligaţiilor asumate conform contractelor-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă nr. BN-106 din 18.05.2021 şi nr. BN-108 din 21.05.2021 a propus SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” să angajeze pentru transportarea mărfii pe „Kovi-Trans" SRL având în vedere contractul de vânzare-cumpărare din 10.05.2021 dintre SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC” şi „Делтаск Фреш Дооел Ресен", la care fapt se indică că „Kovi-Trans" SRL ar fi fost de acord.

**43.** Consideră important a fi reținut că în vederea declaraţiilor, nu este prezentat nici-un înscris care ar proba cu precădere cele invocate supra.

**44.** La fel, susține că un alt argument declarativ, este că „reprezentanţii „Kovi-Trans" SRL au confirmat, a dat asigurări că pe marginea incidentului faţă de

G.Ţ „Prodan Galina Mihail" nu are careva obiecţii/pretenţii de ordin material sau moral", lucru care, este probat prin Contractul de vânzare- cumpărare de marfă din 10.05.2021, a căror părţi însă sunt SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" şi G.Ţ „Prodan Galina Mihail", or în acest contract „Kovi-Trans" SRL nu are nici o calitate, şi pe cale logică nu ar putea fi probat un fapt printr-un înscris la care intimatul nu este parte.

**45.** Ulterior, conţinutul pct. V) explică că pentru transportarea mărfii vizate din Macedonia (Rasen) în Federaţia Rusă (Moscova) au fost achitate sumele integral către „Kovi-Trans" SRL, fapt probat prin Invoice nr. 28-05/21 şi 24-05/21.

**46.** De remarcat este faptul că Invoice nr. 24-05/21 este cu referire la contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-106 din 18.05.2021.

**47.** Totodată,invoice nr. 28-05/21 este cu referire la contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă nr. BN-107 din 21.05.21.

**48.** Astfel, pe cale de consecinţă, cele două facturi prezentate nu se referă la contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă nr. BN-108 din 21.05.21, iar faptul transmiterii banilor către conducătorii auto nu este probat.

**49.** Susține faptul că, în conţinutul cererii de apel este indicat că G.Ţ „Prodan Galina Mihail" ar fi apelat SRL„GLOBAL GAR GROUP LLC" în scopul verificării executării obligaţiilor contractuale asumate, la care a primit un răspuns pozitiv, iar ulterior a apelat „Kovi-Trans" SRL în vederea verificării autenticităţii informaţiei, care la fel, din cele menţionate ar fi indicat că nu există careva pretenţii.

**50.** Cu toate acestea, consideră important a se evidenţia că cele indicate nu sunt probate în nici-un mod,or conchide că sunt simple afirmaţiile care nu au temei juridic capabil de a fortifica declaraţiile menţionate supra.

**51.** Având în vedere că, obligaţia contractuală, în conformitate cu contractul-cerere pentru prestarea serviciilor de expediere de marfă cu nr. BN-108 din 21.05.2021 este asumată între „Kovi-Trans" SRL şi G.Ţ „Prodan Galina Mihail", iar anumite modificări ale contractelor nu au fost operate în atare măsură a fi posibil de demonstrat, nu are nici o relevanţă la caz toate cele indicate cu scop declarativ în conţinutul întregii cereri de apel.

**52.** Drept urmare a argumentelor prezentate supra, subliniază că intimatul, „Kovi-Tras" SRL solicită respingerea cererii de apel ca neîntemeiată.

**Poziția părților în ședința de judecată:**

**53.** În cadrul şedinţei instanței de apel reprezentantul GȚ"Prodan Galina Mihail"-avocatul Lesnic Denis a solicitat admiterea cererii de apel în temeiul motivelor invocate în aceasta.

**54.** În cadrul şedinţei instanței de apel reprezentantul intimatului SRL"Kovi-Trans"-avocatul Cotogoi Vasile a pledat pentru respingerea cererii de apel în temeiul referinței depuse, cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

**Aprecierea instanţei de apel:**

**55.** Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul declarat de reprezentantul GȚ'Prodan Galina"-avocatul Rusu Virgiliu, din considerentele ce urmează.

**56.** În conformitate cu art.362 alin.1 Cod procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

**57.** Colegiul civil reţine că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunţat la 05 iunie 2023(f.d.184), iar apelul a fost declarat la 06 iunie 2023 (f.d.197), prin urmare apelul este declarat în termenul legal stipulat la art.362 Cod procedură civilă.

**58.** În conformitate cu dispozițiile art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

**59.** În accepțiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate

suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe În accepțiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

**60.** În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

**61.** În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

**62.** În acord cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

**63.** Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

**64.** Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

**65.** Din conținutul celor relatate Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

**66.** Colegiul Civil reliefă faptul că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

**67.** Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

**68.** Instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației

instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

**69.** În opinia Colegiului judiciar,prima instanță a ținut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația în vigoare.

**70.** Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.

**71.** Potrivit dispozițiilor art. 9 alin.(2) lit.a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

**72.** În temeiul art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară, iar în conformitate cu alin.(2), neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

**73.** Conform art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute.

**74.** În temeiul art.776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

**75.** Conform art.858 alin.(2) Cod civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

**76.** Conform art.901 alin.(1) lit a) Cod civil, atunci când, fără justificare, debitorul nu își execută obligația, creditorul poate, în condițiile legii și, după caz, ale contractului, la alegerea sa să ceară executarea silită a obligației.

**77.** Conform art.912 alin.(1) Cod civil, creditorul are dreptul de a obține plata silită a sumelor de bani datorate ajunse la scadență.

**78.** Conform art.1411 alin.(1) Cod civil, prin contractul de transport, o parte (transportator) se obligă faţă de cealaltă parte (pasager sau expeditor) să o transporte împreună cu bagajele ei sau, respectiv, să transporte bunul la locul de destinație, iar cealaltă parte se obligă să plătească remunerația convenită. Dispozițiile legale privind prestările de servicii se aplică contractului de transport în măsura în care nu contravin dispozițiilor privind contractul de transport.

**79.** Conform art.1432 alin.(1) Cod civil, contractul de transport este constatat printr-o scrisoare de trăsură (conosament sau alt document echivalent).

**80.** Potrivit materialelor cauzei se atestă că, la data de 21 mai 2021, între SRL„Kovi-Trans” în calitate de transportator și GȚ„ Prodan Galina Mihail”, în calitate de client a fost încheiat un contract de transport internațional de mărfuri nr.BN-108 prin care SRL „Kovi-Trans” s-a obligat să asigure transportarea încărcăturii de mere din Macedonia în Federația Rusă (f.d.11 VOL-I).

**81.** Potrivit pct.8, 9, 11 ale Contractului nr.BN-108 din 21 mai 2021 părțile au convenit asupra prețului contractului în mărime de 3600 euro, care urma să fie achitat nu mai târziu de ziua sosirii camionului la descărcare.

**82.** Așadar, în scopul executării obligațiilor contractuale, reclamantul SC„Kovi-Trans”SRL la data de 22 mai 2021 a efectuat încărcarea mărfii de la „DEALTASC Fresh Dooel”, Resen, Macedonia şi a transportat-o la locul de descărcare, „Global Gar Group LLC ”, Odintsovo, Federația Rusă, în termenul stabilit, ceea ce se confirmă prin mențiunea respectivă în scrisoarea de trăsură CMR nr.0915, care servește drept dovadă, a cuprinsului contractului de transport, precum şi a transportării bunului de către transportator. Acest act a fost semnat de destinatar „Global GAR Group LLC”, în rubrica recepția mărfii, careva obiecții la recepționarea mărfii, pârâtul nu a înaintat.

**83.** În acest sens, ținând cont de termenul stabilit conform prevederilor legale menționate supra, pârâtul GȚ„Prodan Galina Mihail” urma să achite prețul serviciilor de transport până la data de 29 mai 2021 inclusiv. La data de 29 mai 2021 reclamantul SC„Kovi-Trans”SRL a emis factura fiscală nr.AAK

5088992 pentru serviciile de transport internațional în temeiul comenzii pentru transport internațional şi expediție nr.BN-108 în sumă de 77451,48 lei. La aceeași dată, în privința pârâtului GȚ„Prodan Galina Mihail" a fost emis şi actul de confirmare a prestării serviciilor nr.29-05/21 din 29.05.2021 în sumă de 77 451,48 lei. Instanța reține această probă ca fiind admisibilă, deși a fost semnată unilateral, numai de reclamant or, în sensul art.130 alin.(5) CPC, proba este declarată ca fiind veridică dacă instanţa constată prin cercetare şi comparare cu alte probe că datele pe care le conţine corespund realităţii.

**84.** În adresa pârâtului la 05.07.2021 a fost expediată pretenție, fiindu-i acordat termen de 5 zile pentru achitarea datoriei (f.d.16). GȚ "Prodan Galina Mihail" a recepționat pretenția la 09.07.2021 conform avizului de recepție (f.d.17 VOL-I), însă nu a prezentat careva obiecții și nici nu a achitat datoria. În aceste împrejurări, la 02.08.2021 reclamantul SC„Kovi-Trans"SRL, a înaintat în instanţa de judecată acţiune împotriva lui GȚ "Prodan Galina Mihail" privind încasarea datoriei.

**85.** Prin urmare, pârâtul nu a executat obligația de plată asumată prin contract și, deci, reclamantul este în drept, în condițiile legii, să ceară executarea silită a obligației și instanța ajunge la concluzia de a încasa de la pârâtul GȚ "Prodan Galina Mihail" datoria contractuală în mărime de 3600,00 (trei mii șase sute,00) euro, în valuta indicată în contractul încheiat de părți, sau echivalentul în monedă naţională conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Moldovei la data executării hotărârii.

**86.** În aceeași ordine de idei, poziția pârâtului de nerecunoaștere a obligației de plată a serviciilor de transportare de mărfuri, este apreciată critic de către instanţa de judecată, nefiind prezentate careva probe care să demonstreze contrariul celor constatate, or, potrivit art.118 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

**87.** Instanța menționează că în transportul de mărfuri raportul juridic este complex şi presupune existența a mai multor participanți: expeditor, transportator, destinatar și alţi subiecţi în calitate de intermediari, comisionari, prestatori de servicii.

**88.** Suplimentar, ceea ce ține de poziția pârâtului care a argumentat că rolul său în raportul juridic de transport a fost numai de a oferi servicii de logistică, aceasta nu a fost confirmată cu careva probe și este contrară situației de fapt constatate, or, GȚ„Prodan Galina Mihail” a semnat la 21.05.2021 contractul-comandă de servicii de transport nr.BN-108 în care au convenit asupra elementelor esențiale și anume asupra informației de identificare ale celor implicați: clientul și transportatorul, datele lor de contact, datele legate de data și locul încărcării; tipul de camion necesar, greutatea mărfurilor; locul de descărcare cu persoana de contact și conține semnăturile și ștampilele părților contractante.Drept urmare, obligația de plată a serviciilor de transport prestate în baza contractului-comandă nr.BN-108 din 21.05.2021 revine pârâtului GȚ„Prodan Galina Mihail” și nu expeditorului mărfurilor „DEALTASK FRESH DOOEL” sau destinatarului lor „GLOBAL GAR GROUP”, cum invocă pârâtul.

**89.** Sub acest aspect, instanța de fond a apreciat corect faptul că proba prezentată de pârât în vederea identificării subiectului obligației de plată a serviciilor de transport, și anume Contractul nr.100521-01 din 10.05.2021 de vânzare-cumpărare încheiat între „DEALTASK FRESH DOOEL” și „GLOBAL GAR GROUP” (f.d.83-86 VOL-I) nu este relevantă cauzei examinate, or, nici reclamantul și nici pârâtul nu sunt părți contractante a acestui contract și în contractul-comandă de transport nr.BN-108 din 21.05.2021 nu se face nici o referire la acesta. Totodată, se constată că facturile Invoice nr.24-05/21 din 24.05.2021 (f.d.87) și Invoice nr.28-05/21 din 28.05.2021 (f.d.88 VOL-I), prezentate de pârât, sunt eliberate de „Kovi-Trans”SRL în baza contractului-comandă nr.BN-107 din 21.05.2021 și în baza contractului-comandă nr.BN-106 din 18.05.2021, de aceea ele, de asemenea, nu sunt relevante soluționării cauzei civile în speță, or litigiul dedus judecății rezultă din executarea Contractului-comandă de servicii de transport nr.BN-108 din 21.05.2021.

**90.** Aderent, cu privire la cerința reclamantului privind încasarea penalității de întârziere în mărime de 2 169 euro instanța de nivelul unu a reținut cu certitudine următoarele:

**91.** Potrivit art.947 alin.(1), (3) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o

sumă de bani sau un alt bun (penalitate). Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere.

**92.** În acest sens, raportând prevederile legale citate supra la materialele cauzei, instanța de prim nivel a reținul cu temeinicie că, în cererea de chemare în judecată reclamantul a solicitat încasarea sumei de 2 196 euro cu titlu de penalitate contractuală calculată conform tabelului de calcul reflectat în cererea de chemare în judecată, potrivit căruia a fost stabilită penalitatea zilnică în mărime de 36 euro pentru 61 zile de întârziere pentru perioada 29.05.2021-30.07.2021.

**93.** La acest capitol, prima instanță a notat cu certitudine că potrivit prevederilor pct.32 al Contractului-comandă nr.BN-108 din 21.05.2021, părțile au stabilit că pentru neachitarea prețului contractului în termenii stabiliţi, clientul GȚ „Prodan Galina Mihail" va achita penalitate în mărime de 1 % din preţul contractului pentru fiecare zi de întârziere.

**94.** În concluzie, instanța de fond justificat nu a reținut poziția pârâtului precum că clauza privind penalitatea contractuală nu a fost negociată individual și este abuzivă, deoarece, contractul generează obligații în sarcina consumatorului și nu generează obligații de plată a penalităților în sarcina profesionistului.

**95.** Potrivit dispozițiilor art.1073 Cod civil, într-un contract dintre profesioniști, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă, dacă este prevăzută la art.1077 și deviază considerabil, contrar bunei –credințe, de la bunele practici comerciale.

**96.** Or, pârâtul a invocat în speță incidența art.1077 alin.(1) pct.4) lit.a) Cod civil, și anume, că, sunt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect, sau efect, faptul că, contractul generează obligații în sarcina consumatorului, dar nu generează obligații în sarcina profesionistului.

**97.** Mai mult, instanța de fond menționează că,în contractele dintre profesioniști criteriul caracterului abuziv este special: clauza este abuzivă dacă ea, este prevăzută în lista de la art.1077 Cod civil și derogă de la bunele practici comerciale. Însă în anumite domenii, cum ar fi transportul internațional de

mărfuri, clauzele penale sunt uzuale. Toți cei implicați în transport pot suferi pierderi și de aceea sunt utilizate penalizările. Pierderile pot fi datorate deteriorării mărfurilor pe timpul transportului sau la manipularea lor, sau, în cazul mărfurilor perisabile, depășirea termenului de valabilitate, sau deteriorarea datorită ieșirii din marja de temperatură, întârzierea datorată transportatorului, se presupune ca întârzierea provoacă pierderi financiare din cauza lipsei stocurilor de marfă; întârzieri la încărcare și descărcare. Deci, nu poate fi reținută poziția pârâtului că clauza penală privind achitarea penalităților în caz de întârziere a plății contractului de transport internațional de mărfuri, pe care el nu a negociat-o individual, este abuzivă.

**98.** În consecință, prima instanță justificat a conchis faptul că, creditorul poate cere pe lângă executarea obligaţiei de bază şi plata penalităţilor, în cazul în care clauza penală a fost stipulată pentru situaţiile de întârziere a obligaţiei de plată, această prevedere fiind conformă bunelor practici comerciale.

**99.** Potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

**100.** Conform art.94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

**101.** Conform art.90 lit.i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.

**102.** Conform art.96 alin.(1),(11) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

**103.** Conform pct.15-17 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică,aprobată prin decizia Consiliului Uniunii avocaților nr.2 din 30 martie 2012, pornind de la practica CEDO, cheltuielile de asistență juridică

trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora ( cu tariful și orarul). Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de:complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță;aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat;aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale,cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză; alți factori, la discreția instanței.

**104.** La fel, ceea ce ține de recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, stabilește diapazonul rezonabil și recomandabil pentru mărimea tarifelor orare ale avocaților între 50 și 150 euro pe oră, cu specificarea libertății avocaților de a stabili tarifele și în afara diapazonului prin înțelegerea părților.

**105.** Potrivit aceluiași act, avocații pot opta pentru tarife fixe, care se pot determina în dependență de întreaga procedură de acordare a asistenței juridice, fie de anumite etape procedurale. Mărimea onorariilor se coordonează cu clienții.

**106.** Reieșind din dispozițiile normelor de drept invocate supra, Colegiul Civil consideră că instanța de fond justificat a încasat de la GȚ”Prodan Galina Mihail” în beneficiul ”KOVI-TRANS”SRL cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în cuantum de 3713,26(trei mii șapte sute treisprezece,26)lei, confirmate prin ordinul de plată nr.845 din 28.07.2021 (f.d.9 VOL-I), și cu

titlu de cheltuieli de asistență juridică în sumă de 6000,00(șase mii,00)lei, ce au fost confirmate prin factura fiscală seria EAA 0006302355 din 29.07.2021(f.d.18 VOL-I).

**107.** În aceste circumstanțe, instanța de apel conchide că hotărârea instanței de fond este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării cauzei au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

**108.** Reieșind din cele invocate supra și având în vedere că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în apel sunt nejustificate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de reprezentantul GŢ”Prodan Galina”-avocatul Rusu Virgiliu și a menține hotărârea judecătoriei Drochia, sediul Central din 05 iunie 2023.

**109.** În conformitate cu dispozițiile art. 385 lit.a), art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți,

**d e c i d e:**

Se respinge apelul declarat de reprezentantul GŢ”Prodan Galina”-avocatul Rusu Virgiliu.

Se menține hotărîrea Judecătoriei Drochia, sediul Central din 05 iunie 2023,emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată formulată de ”KOVI-TRANS”SRL către GT”Prodan Galina Mihail” cu privire la încasarea datoriei şi a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător Elena Grumeza

Judecătorii Dumitru Corolevschi

Natalia Chircu